

MARIBORSKI

VEČERNIK

„JUTRA“

Cena 1 Dir

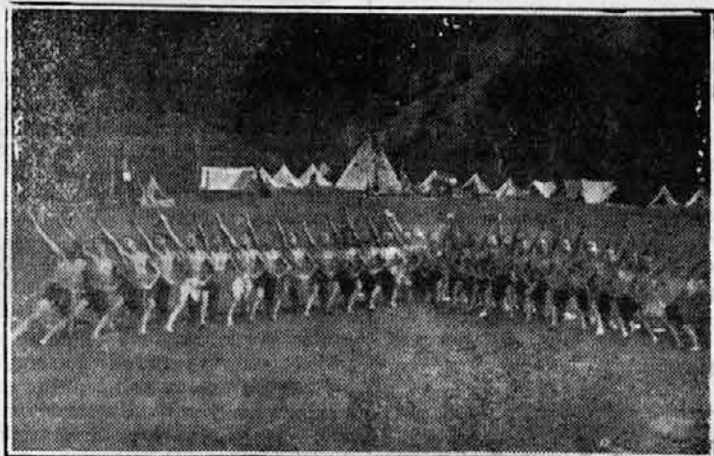
Uredništvo in uprava: Maribor, Gosposka ul. 11, tel. 2440 in 2455 / Ljubljana, Knašljova ul. 5, tel. 3123, 3124, 3125 in 3126. / Izhaja razen nedelje in praznikov vsak dan in stane mesečno dostavljen na dom 12 Din, prejemani v upravi ali po pošti 16 Din. / Oglasi po ceniku. / Oglase sprejemata tudi uprava »Jutra« in »Slovenskega Narodna« v Ljubljani. / Poštni čekovni račun št. 11.409. / Posamezna šte. 1 Din.

Iz tabora mariborskih gozdovnikov

Gozdovniki so nam znani že od prej, najbolj pa nam bodo v spominu od lanske njihove razstave na »Mariborskem tednu«, ki je bila nadvse uspešna.

Kakor vsako leto, tako so tudi letos odšli naši gozdovniki na letno taborjenje. Tokrat v Martuljek na Gorenjskem. Letošnji tabor je slika desetletnega intenzivnega dela, kajti »Jugoslovenska gozdovniška liga« in z njo naši mariborski gozdovniki, obhajajo svojo desetletnico. Gozdovniški pokret je prišel k nam s Češkoslovaške in ga je prvi propagiral g. Hinko Pajer, inženjer v Ljubljani l. 1923. Leto nato je bila osnovana prva gozdovniška organizacija v Ljubljani, ki je sto-

je se ne morejo načuditi snagi in redu. Tabor dela videz male vasi, ki je lepo postavljena okrog taboriščnega ognja. V ospredju so totemi in okrog ognja sedeži, vsi lepo poslikani. Notranjost šotorov je urejena praktično in obenem okusno. Vsi imajo dvignjene postelje police za knjige in razne potrebne drobnarije. Vrvi, klini in kladi, pa pod posteljami; plezalniki govorijo, da so tu doma plezalci naših gorskih strmin in sten. Vsakodnevno opravilo vršijo dežurne družine, ki imajo tudi nočno stražo. Za taborom je kuhinja, kjer se polnijo železice in kjer je menda najbolje, ko kuha Mira, tako so vsaj rekli. Izmed družin se najbolj odlikuje dru-

pila v stike tudi s poljsko in angleško gozdovniško ligo. Leta 1925. je bil prvi gozdovniški tabor v Kamniški Bistrici in osnovana je bila Jugoslovenska gozdovniška liga, ko so njeni rodovi bili ustanovljeni tudi v Mariboru, Ptuj, Celju in drugod. Odslej so se vršila vsako leto taborjenja po raznih krajih naše države. Radi pomanjkanja denarnih sredstev se ni mogla vršiti potrebna reklama za organiziranje novih rodov tudi izven naše banovine, čemur se je pa od pomagal sedaj in so v pripravi novi rodovi v Beogradu, Skoplju in Sarajevu. Sedaj šteje »Gozdovniška liga« preko 1000 članov in razpolaga z velikim številom šotorov, raznega orodja, ki je na taboru potrebno, knjižnicami in kar je najvažnejše z dobro voljo do dela in optimizmom. Svojo desetletnico so gozdovniki obhajali v taboru mariborskih gozdovnikov v Martuljku, kateri so prisostovali zastopniki češke in bolgarske lige. Ob tej priliki je zastopnik češke lige odlikoval g. Frana Klotjnika za njegovo požrtvovalno delo, ki ga je izvršil v teh letih in ki ima največji zaslug, da se je gozdovništvo razširilo pri nas ter da so tabori že nekaj let sem naravnost vzorni. Pripomniti je treba, da je tudi lanskeletna razstava na Mrb. t. njegovo delo.

G. Klotjnik je vodil tudi letos ob desetletnici mariborski gozdovniški tabor in je imel obenem vodstvo nad ostalimi tabori, ker je liga imela skupno taborjenje.

Tabor naših mariborskih gozdovnikov je naravnost vzoren. Razni gostje in letoviščar-

žina »smrdokavrc«, ki šteje same plezalce a tudi one, ki imajo velike sklade in žlice in jim je treba dvojni obrok. Po večernem Zboru prične ob ognju taborna zabava. Spored je kaj različen. Pevske točke, pripovedovanja, šalji nastopi in plesanje kola se vrstijo, vse pa poveže z dobro namazanim jezikom »Veliki ogenj ali po domače »Gustl«. Njegova desna roka je Tone in menda je bilo največ smeha, ko sta Gustl in Tone ležla na Spik. Pozabiti pa ne smemo plesa hrncev in ameriške brivnice, pa raznih čarovnjak Velikega ognja. Na predvečer desetletnice je bila ob ognju akademija z zelo bogatim sporedom. V zadnjem času zabava pri ognju ing. Stane s kokodakanjem, kruljenjem in slinjenjem. V taboru je tudi nekaj mladih umetnikov slikarjev in kiparjev, ki imajo tu hvaležno polje za svoja dela. Starešinstvo pa vrši nad vsem g. učitelj Matelič, ki je kakor skrben oče. Omembe je še posebej vredno to, da tvori večino taboriščnih deklet in fantov iz vrst učiteljskega naraščaja. Absolutno srednjih šol in nekaj učiteljev. Tako je tabor slika vseh mogočih profesij, a se vse lepo sklada med seboj.

Za naš mariborski teden pa skrbi nepogrešljivi kiosk v taboru, ki vabi z zelenimi plakati, vsem gostom pa, ki prihajajo v tabor deli taborovodja prospekt Maribora, M. T. in Pohorja. Jasno je, da tudi »Večernik« ne manjka, saj jim dnevno prinaša novice iz domačega kraja. J.Z.

Zborovanje brez govorov Kongres gluhonemih v Mariboru

Preteklo soboto zvečer se je vršil v Narodnem domu mednarodni kongres gluhonemih, kateremu je prisostvovalo okrog 60 gluhonemih iz vse države, prišli pa so tudi delegatje zveze gluhonemih iz Avstrije. Zborovanje, ki je trajalo 4 ure, je otvoril in vodil predsednik zveze gluhonemih v dravski banovni g. Alojz Uršič. Uvodoma se je spomnil tragične smrti blagopokojnega viteškega kralja Aleksandra I. Ujednitelja, kralju Petru II pa se je bila odposlala vdanostna brzojavka. Sledila so poročila raznih funkcionarjev, in sicer je podal tajniško poročilo Konrad Ur-

šič, blagajniško pa Bogomir Sagaj. Društvo gluhonemih za dravsko banovino izkazuje v preteklem letu 10.369 Din dohodkov in 7.065 Din izdatkov. Sledile so volitve in je bila izvoljena naslednja nova uprava: predsednik Alojz Uršič, tajnik Konrad Uršič, blagajnik Bogomir Sagaj, vsi iz Maribora; za odbornike pa so bili izvoljeni: Kac (Ruše), Kurbus (Pobrezje), Kranjc (Nova vas), Gorican (Pragersko), Barometer n. Šerona (Ptuj). V nedeljo dopoldne so si zborovalci ogledali Mariborski teden, večer pa so napravili izlet v Rogaško Slatino in Celje.

Tretja državna razstava psov pod pokroviteljstvom Nj. Vis. kraljeviča Andreja Elitna prireditel Mariborskega tedna

Razstavljenih je bilo 149 lovskih in sportnih psov 27 pasem — Odlično ocenjenih 42 Naslov »Prvaka Jugoslavije - Maribor« si je priborilo 18 psov — Za mednarodno prvenstvo v lepoti je izbranih 14 psov, med njimi jugoslovenski nacionalni pes, ilirski ovčar »Dečko“

Med letošnjimi razstavami Mariborskega tedna je bila nedvomno najpriljubljenejša III. državna razstava psov vseh pasem, ki jo je organiziral ljubljanski Klub ljubiteljev sportnih psov pod pokroviteljstvom Nj. Vis. kraljeviča Andreja. Letošnji Mariborski teden je bil tako počasičen z najvišjega mesta, obenem pa je razstava utrdila in povzdignila sloves naših ljubiteljev psov in sloves našega obmejnega Maribora, saj je imela popoln mednarodni značaj, ker je bila skoro tretjina razstavljenih psov tujih in so bili med njimi razstavljeni psi celo iz Anglije in Amerike. Priznani inozemski strokovnjaki so se silno laskavo izražali zlasti o naših domačih razstavljenih čistokrvnih psih. Prehvaliti niso mogli dobrega in bogatega razstavljenega materiala ter so se naravnost navdušili za prisno jugoslovensko pasmo ilirskih ovčarjev, ki so jih z veliko požrtvovalnostjo vzredili ljubljanski ljubitelji sportnih psov.

Za razstavo je bilo silno veliko zanimanje in je dosegla popoln uspeh. Maribor je dolžan vso zahvalo Klubu ljubiteljev sportnih psov iz Ljubljane in nekaterim agilnim Mariborčanom, da je razstava tako sijajno uspešna in ustvarila vse pogoje, da bo odslej stalno organizirana ob priliki Mariborskega tedna vsako drugo leto. Razstavišče sicer ni bilo najidealnejše, vendar pa naj razstavljalci blagohotno upoštevajo, da je bila to prva šola za Maribor. Izredno velik interes za razstavo in ljubezen do razstavljenih živali pa naj jim bo v zadoščenje.

Slovesna otvoritev in pozdravni večer

Na dvorišču unionskega gospodarskega poslopja, ki dobro služi letošnjemu Mariborskemu tednu, je bila kakor smo že poročali, v soboto popoldne slovesna otvoritev III. državne razstave psov vseh pasem. Otvoritvi so prisostvovali podban dr. Pirkmajer, mestni župan dr. Lipold, okrajni glavar dr. Senekovič in mnogi drugi ugledni tuji in domačini. Navzoče je pozdravil predsednik in vodja razstave upokojeni finančni nadsvetnik g. Ivan Rostan. V svojem nadaljnjem nagovoru je orisal tehnično plat in izrazil veliko veselje nad velikim številom tujih razstavljalcev, zlasti Avstrijcev. Omenil je, da bi število bilo še mnogo večje, če se ne bi bile pojavile v zadnjem času neprijetne ovire, ki so preprečile, da niso mogli priti tudi iz drugih dežel. Tudi na pozdravnem večeru v dvorani pri »Meranu« je imel uvodno besedo klubov predsednik g. Rostan, nakar je k uspehu čestitil vodstvu in organizatorjem mestni župan g. dr. Lipold. Spregovoril je tudi ravnatelj g. Klobučar iz Maribora, v imenu inozemskih razstavljalcev pa se je zahvalil za vabilo in prijazen sprejem predsednik OEKV profesor dr. Karl Witzelhuber z Dunaja.

Ocenjevanje razstavljenih psov

Takoj po otvoritvi je pričela določena komisija ocenjevati pse in je ocenjevanje trajalo tik do zaključka razstave do drugega dne dopoldne. Vodstvo razstave je bilo v rokah predsednika kluba Ivana Rostana, njegovega namestnika upokojenega kapetana Teodorja Dreniga, tajnika Josipa Dermote, blagajnika ravnatelja Franca Milavca in živinozdravnika Jožeta Kelca. V sodniški komisiji so bili: prof. dr. Karl Witzelhuber z Dunaja, Dragotin Klobučar iz Maribora ter trgovec Anton Schuster iz Ljubljane, v ocenjevalnem odboru pa: Josip Dermota za službene pse, Teodor Drenig za sportne pse, Alojzij Šmerkal pa za nemške ovčarje. Vabila v častni komisiji so se med drugimi odzvali župan dr. Lipold, brigadni general Hadžić, senator Ploj, podžupan Golouh, okrajni glavar dr. Senekovič in Makar, ravnatelj Loos, bančni

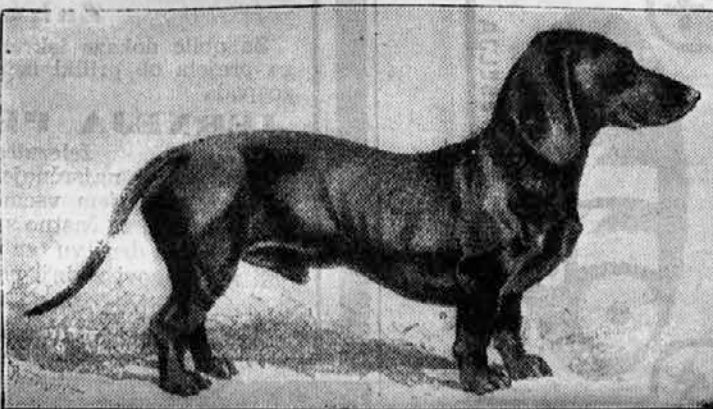
uradnik Gilly, veletrgovec Pintar, ravnatelj Pogačnik in ravnatelj Krejči.

Razstavljeni psi so bili razdeljeni v dva kroga, v lovski in sportne pse. Komisija je ocenjevala pse le po njihovi zunanosti. Odlično ocenjeni psi so dobili modre pentlje, prav dobro ocenjeni rdeče, dobro tume, povoljno zelene, zadostno ocenjeni pa bele. Ocenjevanje se je vršilo po mednarodno priznanih pasemskih znakih. Psi, ki so bili najmanj dobro ocenjeni, so dobili klubovo diplomu in kolajno Mariborskega tedna. Odlično ocenjeni psi posameznih pasem pa so dobili zaradi svojih izrednih vrlin naslov: »Prvak Jugoslavije — Maribor 1935«. Mimo tega pa je komisija določila nekatere odlično ocenjene pse in prvake za razstavo mednarodnega prvenstva v lepoti, ki bo v Bruslju.

Razstavljenih in ocenjenih je bilo skupno 149 lovskih in sportnih psov. Med njimi je bilo 40 tujih. Odlično ocenjenih je bilo 42, prav dobro 34, ostali pa dobro, povoljno in zadostno. Med lovskimi psi je bilo odlično ocenjenih 20, med sportnimi pa 22. Naslov prvaka Jugoslavije 1935 si je priborilo 18 psov, 9 lovskih in 9 sportnih. Za razstavo mednarodnega prvenstva v lepoti je bilo izbranih 14. Od jugoslovenskih psov sta bila določena za mednarodno razstavo dve, in sicer: Prvak Jugoslavije »Dečko« — Mirnski, ilirski ovčar, ki si je priboril že lani prvenstvo v naši državi, v Avstriji in Italiji, iz pasne Osije, last škofjeloškega župana in notarja Steva Sinka ter prvak Jugoslavije v pasni Seabyhamsterjerjev, »Aleks« last K. Kornešusa iz Zdenčine. Za razstavo za mednarodno prvenstvo v lepoti je določen hvalko samo tukaj pes, ki si je predhodno

Dva, ki sta
upravičeno
ponosna

Ali nisva fletna?

priboril državno prvenstvo v treh državah na štirih razstavah in ki sta ga ocenila najmanj dva različna sodnika.

Prvak Jugoslavije »Dečko«-Mirnski

Med jugoslovenskimi lovskimi psi si je priboril prvenstvo le lovski terier »Aleks« last g. Viktorja Medena iz Ljubljane, med jugoslovenskimi sportnimi psi pa mimo imenjenega »Dečka« in »Aleksa« še pes »Pu-ji« iz pasme »Chov-Chov«, last dr. Šušnika iz Celja.

Med inozemskimi lovskimi psi so si priborili naslov prvaka Jugoslavije - Maribor 1935 naslednji: resnični jastrebi »Dečko« last višjega svetnika R. Pocherja iz Grad-

Novovzgojena jugoslovenska nacionalna pasma ilirski ovčarji

en, gladiolovska kolonizacija »Pala«, v mladih časih razreda in pasme »Rita« v splošnem razredu ter resnični kolonizacija »Harcot« in pasme »Orison«, vsi last dr. Ogriša iz Gradača; zadnji je resnični terier »Morla«, last Elzabete Čerchove z Dunaja, škofski terier »Archus«, last T. Irvinga iz Anglije in »Bisfinot«, last R. Waddena iz Anglije.

Med inozemskimi sportnimi psi so si priborili naslov prvaka Jugoslavije: oprij p. »Urtshik«, last Pavla Jottmajerjeve od Sv. Polne pri Gradcu, avstrijske terierke »Grigga«, last Karla Klotjeka iz Bejaka, nemška kolonizacija »Gerdik«, last Herrika Palme iz Neuzjoda in »Bisfinot«, last dr. Menzlove iz Lüneburga ter p. »Hilf« last grofice Casati-Casati iz Grada.

Prvak v državi

Ljubljančani pridejo!!!

Za nedeljo pripravljajo Ljubljančani veliko ofenzivo na Maribor in nameravajo uničiti vinsko razstavo

Ljubljana, 6. avgusta. r. Kakor je izvedel vaš dopisnik, pripravljajo Ljubljančani prihodnjo nedeljo veliko ofenzivo na Maribor. Malo jih grize zavist nad lepo uspešnim Mariborskim tednom, ki s svojimi prireditvami odjeda čast in slavo Ljubljani in njenim »vele« — sejmom, še bolj pa jih podžigajo dobre izkušnje in lepi spomini njihovega prvega izleta v prelepo odbravsko prestolnico lanske jeseni. Ko so slišali, da so na Mariborskem tednu častno zastopane tudi Slovenske gošče s svojo pre-

zlahtno kapljico, so prijatelji Slovenskih gor, (vulgo dobre kapljice) takoj sklenili, da jo mahnejo v Maribor. V ljubljanskih listih je danes že izšel poziv k čimštevilnejši udeležbi. Iz Ljubljane se odpeljejo v nedeljo jutraj ob 5.20, v Maribor pa pridejo ob 9.10. Upamo, da jih boste Mariborčani gostoljubno sprejeli ter jim z dobro kapljico splahnili sleherni prašek ljubljanske zavisti ter znova zapečatili tradicionalno prijateljstvo »Kranjcev in Štajercov«.

Razdelitev nagrad

Po končani ocenitvi je komisija razdelila deset lepih nagrad, ki jih je darovala deloma zadruška Mariborski teden. Nagrade so dobili: Poher iz Grada, Elizabeta Crohs iz Dunaja, Šink iz Škofje Loke, dr. Ogrina iz Grada, Pavla Jettmar iz Grada, Marija Pirichova iz Ormoža, grofica Casati-Casate iz Grada, T. Irving iz Londona, Kornelius iz Zdenčine in Karl Lielek iz Beljaka. Ob enem je komisija razdelila odlično ocenjenim diplome ter zlate in srebrne polajne. Zanimiva produkcija policijske dresiranih psov

Zanimiva produkcija policijske dresiranih psov

Višek razstave je bila produkcija policijske dresiranih psov, ki je privabila na razstavišče tisoče obiskovalcev. Prostor za produkcijo je bil tesen, vendar so posamezne točke izvajali dresirani psi brezhibno. Produkcija je navzoče občinstvo naravnost navdušila in so bile, pametne živalce deležne dolgotrajnega ploskanja. Pokazala je, kaj zmore umna in amaterska dresura psov, pokazala pa je tudi, kako zvest prijatelj človeku je pes. Produkcija je navdušila tudi tujce in tuje strokovnjake, ki niso štedili s priznanjem in pohvalo.

najpametnejši pes v Jugoslaviji

Pri produkciji v policijske dresirane namene, dresiranih psov je sodelovalo pet dresiranih psov, ki so najprej brezhibno izvedli apelske vežbe, nato pa se izkazali za najzvestejše pomagače v obrambni in varnostni službi. Skupno so izvajali apelske vežbe pod spretnim vodstvom g. Franca Goruppa iz Celja njegov nemški ovčar »Bess«, ki je pokazal in dokazal, da je najpametnejši pes vse Jugoslavije in ki ga je vodila Gorinova Sonja, nadalje »Pengo«

vov doberman »Reese«, iz Konjic, žilavski doberman »Tella« in Rožančev ruski hrt »Volga«, ki je vee tri vodil Gorinova Erik. V obrambni in varnostni službi sta se pri izveditvi in eskortiranju zločincev mimo že omenjenega »Bessa« silno izkazala tudi »Reese« in »Tella«. Silno zanimiv pa je bil dogodek, ko je »Bess« pri produkciji v varnostni službi takoj spoznal svojega dobrega maskiranega gospodarja g. Goruppa in ga ni napadel na povelje svojega vodnika.

Kot izvrstnega se je izkazal nadalje amatersko dresiran nemški bokser »Rise«, last g. Franca Milavca sin iz Ljubljane. Odlično je izvedel vse apelske vežbe pri katerih se je povzpela na visoko lestvo. Prav tako odlični pa je bil tudi v obrambni in varnostni službi.

Gorinova »Bess« in Milavčev »Rise« sta bila odlikovana za svoja odlična izvajanja s srebrnimi kolajnami, oba doberman pa z bronasto, ki jih je kot nagrado določil klub ljubiteljev sportnih psov.

Posebnosti in zaključek razstave

Vsi razstavljeni psi so bili lepi eksemplari, najboljše pa se je med njimi postavil pač šinkov ilirski ovčar »Dečko«. Vse ga je gledalo in občudovalo. Saj pa je »Dečko« tudi že štirikratni državni prvak in se bo še letos v Bruslju meril na razstavi za svetovno lepoto. Veliko pozornost na razstavi je vzbujal tudi ameriški šampion, nemški bokser »Gerike«, ki je že dvakrat potoval iz Amerike v Evropo in bo v kratkem priporil še evropski šampionat. V ospredju zanimanja sta bila prav tako perzijska hrt »Harun« in »Princesa Guelnares«, ki predstavljata precejšnjo bogastvo. Precejšnjo sta namreč vsak na 30.000 dinarjev.

Pri zaključku produkcije je bila zaključena tudi razstava. Zvečer je bil v loviski sobi hotela Meran poslovnih večer, ki je potekel v najlepšem razpoloženju.

„Bobi“ posluša po radiju poročilo o razdelitvi nagrad

Bobi je krasen pes...

...toda prvo nagrado je dobil drugi

Tujskoprometna, vzgojna in znanstvena znamenitost Mariborskega tedna

Kdo bi si mislil? In vendar je resnica, pa še prav razveseljiva povrh, da upokojeni šolnik, ki je v eni osebi čebelar, jamar, topograf in turist tudi v pokoji ne da miru in uči s svojim neumornim delom celo znanstvenike. Je to — brez ovinkov povedano — popularni Josip Pajtlar, nadučitelj v pokoji. Kakor je javnosti že povrheno znano, je izdelal v merilu 2,6 mm - 1 km tako pregledno topografsko karto, da se je uglede na vojaški dostojanstvenik izrazil prav izrazito: ...pa ovo je generalka našeg Pohorja... Pred 10 leti je bila prava senzacija, ko so Mariborčani videli prvi pohorski relief, kajti do takrat ji bila taka stvar — španska vas. Prav razveseljivo pa je, da ima stari Pajtlarjev relief že mnogo »tovarišev« tako prekmurskega, banovinskega, slovenskega in tudi pohorskega. A neutrudni večni mladenič — klub 6 križem — je svoj prvi relief, ki je bil drugim smernica, tako temeljito izpopolnil, da se mu divi vsak strokovnjak od strogega profesorja pedanta pa do zagorelega štabnega oficirja...

Kar je res, je res in ne more nikdo utajiti!!!

Ta plastično nazorni relief pa nima samo pomena za prehodne razstave, ampak ima svojo praktično vrednost zaradi zmanjšane velikosti 69 x 45 mm za vsako šolo, planinsko kočino in železniško postajo ter ustanove, ki imajo pod svojim okriljem zaščito in propeh tujskega prometa. Prav značilno za resno in zdravo mislenost našega ljudstva pa je dejstvo, da je pohorski kmet je naročil tak relief... Je sicer prvi, a drugi bado gotovo prišli za »zarukanim kmetom«. Dopolnice z reliefom, ki so prava »generalke« o Pohorju, ki je turistični ponos cele države in severne meje, imajo mnogo odjemalcev. Kakor čujemo, nas hoče neutrudno snujati g. J. Pajtlar kmalu presenetiti z enakim reliefom, ki pa bo obsegal še Kozjak (Kobansko) in vso severno mejo... Tako v tistem delu in snuje možak, o katerem bodo morda še-le zgodovinarji vihteli kopja, kaj je napravil in kaj — zagrešil... Roben.

Borba za rekorde v Mariboru

Plavanje je najlepši in najbolj razširjeni ljudski sport. Vroče poletje privablja tisoče ljudi na kregove rek in v kopališča. Kak užitek nudi hladna kopel v vročih poletnih dnevih, vsakdo dobro ve. Imamo pa poleg kopalcev še poseben kader plavalcev, njih, ki gojijo plavanje kot sportno panogo. Te lahko vidimo dnevno v bazenih pri treningu. Oni trenirajo vsak svoj specialni način: ta crawli, oni pramo, tretji hrbtino. To so trije najpogostejši načini plavanja. V najnovejšem času se uvaža kot posebna vrsta prsnega plavanja tako-zvani »butterfly style«, ki pa se skoro precej razlikuje od navadnega prsnega plavanja.

Na tekmah nastopajo plavalci in plavateljice detjenosti: do 18 leti kot juniorji in dalje kot seniorji. Juniorji imajo v svojih vrstah vedno nove porajajoče se talente. Zato se vsakokratne juniorske tekme re-

vija novih, mnogo obetajočih moči. Ti izpolnjujejo svoje znanje, da dosežejo kot seniorji svoje največje uspehe. Rekorde postavljajo 20 letni plavalci, ko so na višku svojega razvoja in moči.

Kljub temu pa so juniorske tekme zanimivejše, ker se mladi plavalci z vso borbenostjo in ognjevitostjo svoje mladosti požejo v borbo do zmage ali častnega poraza. Juniorsko državno prvenstvo, ki bo letos v okvirju Mariborskega tedna na Mariborskem otoku, obeta biti po udeležbi in jakosti nastopajočih eno izmed največjih in najzanimivejših prvenstev zadnjih let. Vsi obmoški in mladikovni klubi so že v polnem treningu. Rezultati tekem nam kažejo odlično formo tako posameznikov, kakor tudi moštve. Vestno in resno se pripravljajo na mariborske tekme mladina, ki je v vsakem klubu jedro iz katerega izhajajo rekorderji.

Waterpolo je najlepša in borbeno najzanimivejša igra v vodi. Neverjetno hitra in kombinacij polna igra popolnoma prevzame gledalca. Z največjim zanimanjem sledi poteku igre in živo »druka« za svoj klub. Velike zasluge za razvoj waterpolo, ki se da primerjati s hokejem, imajo Angleži. Oni so prvi pričeli igrati to igro in sicer že leta 1869 (takrat o crawlu se

Za časa Mariborskega tedna

VELIKI KAVARNI

dnevno

KABARET KONCERT PLES

ni bili niti govora). Londonska plavalna zveza je prva izdelala pravila, ki pa so bila še zelo primitivna. Na kontinent so prinesli to sportno panogo Nemci, in sicer leta 1894. Za nadaljni razvoj je bilo potrebno mnogo časa in truda. Največji razmah je dobil waterpolo s prihodom crawla. Ta hitri način plavanja je omogočil hitrejši razvoj igre. Leta 1908. so

vzeli waterpolo tudi v program olimpijskih iger. Sedaj so najmočnejše moštvo Evrope in sveta sploh Madžari, ki razpolagajo z obilico odličnih igralcev. Najboljši madžarski klubi so z mnogimi gostovanji propagirali waterpolo po svem svetu.

V Jugoslaviji je SK Jug iz Dubrovnika večkratni državni prvak in reprezentant. S svojo odlično igro in borbenostjo si je pridobil tudi mednarodni sloves.

Pravila za to igro so zelo stroga in ne dopuščajo surove igre, pač pa dovoljujejo ostro borbo s protivnikom, kadar ima ta žogo. Igra se takole: obe moštvi zavzmeta svoje mesto v vodi tik ob голу. Sodičnik zažvižga in vrže žogo v sredino igrišča, ki je do 28 m dolgo in do 18 m široko. Na žvižg zaplavajo igralci na žogo in skušajo doseči nasprotni gol, analogno kot pri nogometu. Igra se dvakrat po 7 minut in se čas za morebitno prekinjenje igre podaljša.

Na letošnjem državnem prvenstvu v Mariboru bomo imeli priliko videti lep turnir za prvenstvo države, na katerem bodo nastopili juniorji najboljših jugoslovenskih klubov, med njimi tudi Jugaši.

Kajaške tekme na Dravi

Razpis kajaških tekem za prvenstvo dravske banovine na Dravi — Proga Fala - Maribor — Zanimiva prireditel v okviru Mariborskega tedna

Veslaški klub v Mariboru in Kajak klub v Ljubljani prireditel v okvirju Mariborskega tedna dne 11. avgusta 1935 Kajak tekmo na Dravi na progi pri Fali do Maribora, prostor veslaškega kluba. Dolžina proge je 18 km. Tekmuje se za prvenstvo Dravske banovine. Začetek tekme je ob 10. dopoldne na Brodu pri Fali. Tekma se vrši v sledečih kategorijah: a.) Leseni kajak dvosedežniki, b.) Leseni kajak enosedežniki, c.) Zložljivi kajak dvosedežniki, d.) Zložljivi kajak enosedežniki. Pravico tekmovalca imajo vsi člani veslaških in kajak klubov. Vozli se v klubovih in pod klubovo zastavo. Žrebanje števil se vrši na startu dve uri pred začetkom. Vsa tekmovalca vozi na lastno odgovornost. Vsa proga se vozi brez prtljage in za zložljive kajake brez krmila. Prvak je oni, ki prevozi celotno progo v najkrajšem času. Prvak more postati le jugoslovanski državljani. Starta se v razdobju ene minute in to: leseni kajak dvosedežniki, leseni kajak enosedežniki, zložljivi kajak dvosedežniki in zložljivi kajak enosedežniki. Razdobje med lesenimi in zložljivimi kajaki znaša 10 minut, med eno in dvosedežniki pa po 1 minuto. Tekmovalna proga vodi po glavnem toku Drave. Pri

Mariborskem otoku vodi po desni strani. Cilj je ob veslaškem klubu v Mariboru na levi strani Drave iznad cestnega mosta. Nagrade so sledeče: Vsi tekmovalci 1. 2. in 3. mesto v vsaki kategoriji dobe plakete z napisom. Če je v eni kategoriji manj tekmovalcev nego 6. dobe plakete le prvo in drugo mesto. Če je v eni kategoriji le en tekmovalec, ne more tekmoovati. Prehodni pokal, darilo veslaškega kluba v Mariboru dobi čoln z najboljšim časom dneva. Prehodni pokal se dobi za stalno če zmaga isti čoln z istimi tekmovalci dvakrat zaporedoma ali trikrat s presledkom.

Prijava za tekmo se more izvršiti pri veslaškem klubu v Mariboru, kajak klubu v Ljubljani in Zagrebu. Prijavnina znaša po Din 10.— za osebo. Gostje so prijavnino oproščeni. Zadnji rok prijave je dve uri pred startom na startu.

Vodstvo tekme obstoji iz Vrhovnega sodnika, starterja in zapisničarja na startu, kontrole pri Viltušu in Mariborskem otoku, dveh sodnikov in zapisničarja na cilju. Skupen odhod tekmovalcev na start je dne 11. avgusta 1935 ob 5.44 uri z vlakom na Falo. Sestanek na glavnem kolodvoru v Mariboru.

Drobiž iz mesta in okolice

„Grem slikat“

Poslednji trenutki profesorja Antona Gvajca

Blagopokojni prof. in akad. slikar Anton Gvajec, o katerega nenadni smrti je »Jutro« že pisalo, je bil do poslednjega trenutka čil in zdrav. V soboto je vstal kmalu po 5. uri, kar sicer ni bila njegova navada. Na vprašanje postrežnice, zakaj tako zgodaj vstaja in najraje počiva, je odgovoril: »Grem slikat...«. Predno pa se je odpravil v mlado jutro, iskal motivov v lepi brežjiški okolici (hotel je dovreči 10. sliko kot zaključek svojega enomesnečnega bivanja na počitnicah v Brežicah) mu je nenadoma postalo slabo in se je vsedel na divan in umrl, zadet od kapi... Odsli je kristalno lepa duša v Večne poljane — slikat... Kakor izvemo iz kroga najzobjega sorodstva je dovrečal na svojih počitnicah na pragu svoje 70. letnice 9 krasnih slik iz okolice Brežic in se je baš odpravil, da zapusti Brežice in se poda v svoj ljubljani Maribor na »Tedne«, ki je lani razstavljal njegove vsestranske umetnine. Izpolnila se mu je želja: Pripeljali so ga mrtvega in bodo danes v torek ob 16. izročili zemlji, katero je ljubil z bakljo gorečo ljubezni. Ave anima pax!

—m. Iz drž. pravdnštva. Višji državni tožilec dr. Zorjan se je vrnil z dopusta ter večerj zopet prevzel svoje posele.

—m. Modna revija. Modna predvajanja, ki zbuja zlasti med ženskimi svetom obilo zanimanja, bodo v tekočem tednu po naslednjem razporedu: torek, 6. avgusta ob 16.30 in 20.30; sredo, 7. avgusta ob 20.30; četrtek, 8. avgusta: ob 16.30 in 20.30; petek, 9. avgusta: ob 20.30; sobota, 10. avgusta: ob 16.30 in 20.30 ter v nedeljo, 11. avgusta ob 16.30 in ob 20.30.

—m. Dr. Josip Vrtovec zopet ordinira. Maribor, Tattenbachova ulica 2.

—m. Razstava pomorskih slik na Mariborskem tednu. V mali unionski dvorani razstavlja akademski slikar Ljubomir Nakic iz Splita zbirko svojih slik. Razstava je odprta od 9. do 19. ure.

—m. Rojstva in smrti v mesecu juliju. V Mariboru je bilo v preteklem mesecu 112

rojstev, in sicer se je narodilo 62 fantov in 50 deklic. V isti dobi pa je smrt pokosila 116 oseb, in sicer 57 moških in 59 žensk. —m. Kdo je storilec? Iz Dolgoš se je 22 letni vrtnarski pomočnik Josip Arnoš vra-

Senzacionalen proces v Mariboru

Odmevi habsburške propagande na našem ozemlju

Maribor, 6. avgusta. Pred velikim senatom okrožnega sodišča pod predsedstvom sod. dr. Tombiša se je pričel danes senzacionalni proces. Gre za obtožbo proti Ivanu Gabriču, trgovskemu potniku iz Maribora. Obtožen je, da je sodeloval pri akciji, ki je stremela za nasilnim prevratom in za zopetnim podjarmljenjem slovenskih pokrajin, ki so nekoč spadale pod Avstro-Ogrsko. V času od 10. do 15. januarja t. l. je imel v to svrhu razgovore s svojim bratom v Gracu, ki je aktivni poročnik Heimwehra. Dogovori

čal domov. Ko je prišel mimo nekega grmovja, je nenadoma počil strel in je krogla zadela Arnoša v desno nogo. Za neznanim napadalcem poizvedujejo orožniki.

—m. »Tovariši...«. Prijatelja Ferdinand M. in Ludvik S. sta bila v Mariboru na naboru. Ko sta se vračala domov na Pobrežje je Ludvik segel v prijateljev žep ter mu izmaknil listino z 180 Din gotovine.

—m. Pri zaprtju in motnjah v prebavi vzeti zjutraj na prazen želodec čašo prirodne Franc-Jozefove grenčice. Registrirano od ministrstva za soc. olitiko in nar. zdravje S. br. 15.485 od 25. V. 1935.

—m. Poskušen samomor. 17 letna delavka Terezija Fried na Pobrežju si je skušala vzeti življenje. Zastrupila se je z vodikom. V bolnici so jo rešili.

—m. Zopet dva požara. Včeraj je gorelo v Spodnjem Dupleku. Zgorelo je gospodarsko in stanovanjsko poslopje posestnika Franca Drozga. V Spodnji Plodernici v Slov. goricah pa je zgorelo posetnik Jožinu Habingerju stanovanjsko poslopje ter vse seno in gospodarsko orodje.

—o Sokolsko društvo Maribor I. opozarja vso javnost na svojo veliko loterijo, ki jo priredi 1. septembra na letnem telovadišču v Koseski ulici. Opozarjamo ob tej priliki in prosimo vsa druga nacionalna društva, da upoštevajo našo prireditev ter da na ta dan ne priredijo nikakih drugih zabav.

Mariborski inserente se naprošajo, da oddajo svoje oglase, namenjene za sobotno številko, najkasneje v petek opoldne pri mariborski upravi v Gosposki ulici 11, ker bi sicer radi okolnosti, ker se naš list mora tiskati v Ljubljani, pravočasna uvrstitve ne bila mogota.

60 vrst vin

Prav posebna pažnja na Mariborskem tednu je posvečena vinski razstavi s pokušnjo. Seveda je to razumljivo, če pomislimo, kolike važnosti je za naše severno ozemlje vinogradništvo, od katerega živi toliko stotin ljudi. Zato mora ta razstava na letošnjem Mariborskem tednu biti res uspešna propaganda za štajerske vinorodne kraje, kajti to je glavni smoter vinske razstave, ki je združena s tradicionalno pokušnjo.

Letos prireditel pretega vse dosedanje, saj so vinski razstavi namenjeni povečani prostori, kar je pa tudi potrebno, ker bo na tej razstavi zastopanih okrog 60 različnih vin iz vseh vinorodnih krajev naše Štajerske. Vsa ta vina bo razstavljal okrog 30 vinogradnikov. Ocenjevalna komisija pod predsedstvom g. prof. Vojske je izjavila, da so razstavljeni vina odlične kakovosti. Da pa je to dejstvo resnično, nam je jamstvo vodstvo vinske razstave v osebi g. prof. Vojske, ki je priznan vinski strokovnjak na mariborski banovinski vinski in sadjarski šoli.

VABILO

na redni občini zbor Zadružne elektrarne v Ormožu r. z. z o. z., ki se bo vršil v ponedeljek, dne 12. avgusta 1935 ob 7. uri zvečer v dvorani gospe Skorčič Julijane v Ormožu.

DNEVNI RED:

1. Otvoritev občnega zbora.
2. Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora.
3. Poročilo načelnika o letnem računu.
4. Poročilo nadzorstva o izvršeni reviziji.
5. Sklepanje o teh poročilih.
6. Sprememba pravil.
7. Nadomestne volitve v smislu pravil.
8. Razprava o finančni sanaciji.
9. Slučajnosti.

Pripomba: V slučaju, da občini zbor ob 7. uri zvečer ne bi bil sklepčen, se vrši v smislu § 26. pravil ob pol 8. uri v istih prostorih in po istem dnevnem redu 2. občini zbor, ki je sklepčen pri vsakem številu zastopanih deležev.

MALI OGLASI

STANOVANJA

Soba, opremljena, toplo, čisto, s posebnim vdomom oddam stalnemu nameščencu ali upokojenosti takoj. Oddam tudi za časa Mariborskega tedna eni ali dvema osebam. Maribor, Stritarjeva ulica 59. nadstropje. 3399

Sprejem in stanovanja dajka na hrano in stanovanja. Maribor, Aleksandrova cesta 65/II, vrata 6. 3398

Starejša zaloznica šteta mesto hišnika ali kaj drugega. Nakov v upravi »Večernica«. 3402

KAPITAL

Hranilne knjižice Ljubljanske kreditne banke, Hranilnice in posojilnice v Koseski ulici ter Celjske posojilnice kupimo. Gotovina takoj. Bančno kom. zavod Maribor. 3404

RAZNO

ženjenim strankam in občinam prav vnaprejo naznanjam, da sem se iz Vetrinjske ulice 11 preselil na štev 5 ter se priporočam za nadaljnji obisk. Viktor Kos, modno krojaštvo, Vetrinjska ul. 5, Maribor. 3401

Licitacija najdenih predmetov bo, dne 8. avgusta ob 9. uri v občinskih prostorih na glavnem kolodvoru v Mariboru. 3406

Inserirate v našem listu!!

Zahvala

Za obile dokaze iskrenega sočutja, ki sem ga prejela ob priliki izgube svojega soproga, gospoda

JERNEJA PETKOŠEKA

železničarja se tem potom najsrčneje zahvaljujem. Posebno se zahvaljujem vsem njegovim tovarišem železničarjem za častno spremstvo, godbenemu in pevskemu društvu ter vsem, ki so ga spremljali na njegovi zadnji poti.

Zalujoča Marica Petkoškova. Maribor, dne 5. avgusta 1935.

Zahvala

Ob bridki in tragični izgubi mojega dragega in nepozabnega soproga

Arčana Franca

vlakovodja državnih železnic in hišni posestnik si štejem v dolžnost, da se tem potom najtopleje zahvaljujem vsem, ki so ga spremlili na zadnji poti, kakor tudi za neštnevilne izraze sožalja ter za poklonjene vence.

Posebno se zahvaljujem njegovim ožjim tovarišem za častno spremstvo in pevskemu društvu »Krilato kolo« za žalostinke.

Maribor, dne 3. avgusta 1935. Globoko zalujoča soproga in ostali sorodniki.

DNEVNE VESTI

— Odlični gostje v Hrvatskem Primorju. V Cerknici je prišel v nedeljo na počitnice trgovski minister dr. Milan Vrbanić s družino. V Cerknici je na počitnicah tudi znani učenjak profesor praške univerze profesor Matija Murko. Bivši načelnik češkoslovaškega generalnega štaba in vodja češkoslovaških fašistov, general Gajda se je že vrnil iz Cerknice v Prago. V Selce je prišel na počitnice znani bolgarski političar in publicist Kosta Todorov.

— Ekspropriacija zemljišča za železnico Koprivnica—Varaždin. Včeraj dopoldne se je pričelo na področju mesta Koprivnice obratovanje poverjenstva prometnega ministrstva za ekspropriacijo zemljišča, kadar bo tekla nova železnica Koprivnica—Varaždin. Povabljeni so bili vsi lastniki v pošto prihajajočih parcel.

— Velike letalske prireditve v Zagrebu. Od 1. do 8. septembra bodo v Zagrebu velike letalske prireditve, ki jih organizira zagrebški Aeroput »Naša krila« v svrhu propagande letalstva. V nedeljo 1. septembra bo otvoritev razstave letalskih modelov vseh sekcij Aerokluba. Mednarodna letalska federacija je lani na kongresu v Washingtonu sodelovala, da bo letošnji kongres v Jugoslaviji. Delegati se sestanejo 6. septembra dopoldne v Zagrebu, pomoči se pa odpeljejo v Split in Dubrovnik, kjer bo svečana otvoritev kongresa. Prijavljenih je že 65 delegatov, ki bodo zastopali 24 narodov. 7. septembra se prične tekme avionskih modelov, 8. septembra bo na zagrebškem letališču velik letalski miting.

POZOR! Tovarna testenin Pekateta je uvedla novo cenejšo vrsto pakovanja, ki stane le 25 par za kilogram. Kadar kupujete Pekateta, zahtevajte jih le v paketi.

— Mladinsko skrbstvo kraljevske banke uprave za časa letošnjih šolskih počitnic. Kraljevska banska uprava je tudi letos nudila v dobi šolskih počitnic siromašni in slabotni šolski mladini, ki ji je potrebna okrevanja v svežem gorskem zraku ali ob morju, pomoč iz svojih kreditov, s tem, da jo je poslala v razne počitniške kolonije in okrevališča. Pri izbiri otrok se je v prvi vrsti vpoštevala siromašna dec brezposelnih in delavskih slojev iz vseh krajev naše banovine. Osebkovanih bo: 140 otrok (50 iz rudarskih nevrjev) v počitniškem domu kraljeve Marije pri sv. Martinu na Pohorju, 30 otrok v počitniških kolonijah šolske poliklinike na Rakitnici, Lučkovici in v Medvodah, 68 otrok v dečjem domu (okrevališče ob morju) Franje Tavčarjeve v Kraljevi in 24 otrok pri raznih družinah na deželi. Razen tega je banska uprava naklonila za prireditve oziroma vzdrževanje letošnjih počitniških kolonij za siromašno dečo primerno podporo naslednjim društvom: Jadnanski straži, Kolu jugoslovenskih sester v Ljubljani, v Celju in v Mežici, kraljevega odbora Rdečega križa v Ljubljani, društvu »Skrb za mladino« v Ljubljani ter raznim društvom in organizacijam za telesno vzgojo. Znatno podporo pa daje kr. banska uprava za vzdrževanje počitniških domov Kola jugoslovenskih sester v Ljubljani (za dom v Kraljevi in podružnice v Celju) za dom v Bakru (Jadranski straži) za dom v Bakru, kakor tudi društvu za zdravstveno zaščito otrok in mladine v Mariboru, počitniški dom kraljeve Marije pri sv. Martinu.

— Harakiri v Bjelovaru 69 letni Mirko Nikšić iz Bjelovara si je zasadil nož v trebuh in se tako težko ranil, da je kmalu izdihnil. V smrt so ga poglajale neznosne domače razmere. Vse premoženje je bil prepisal na svojo priletnico Ano Sabolč in kmalu se je izkazalo, da je nehalno plačilo sveta. Gospodinja je tako, da Nikšić ni bilo več obstanka v hiši.

— Deček brez sledu izgini. Iz vasi Režovčice Krčevine blizu Virovitice je brez sledu izgini 14 letni Franjo Mežar. Oče je odšel z njim v gozd in se vrnil brez sina. Celotno leto je eploh močkal, da je sin izginil, in šele ko se je spri s sosedom je slednji obvestil oblasti, da Mažarjevega sina ni nikjer. Oče pravi, da je pustil sina pri vozu, sam je pa šel iskat drva in ko se je vrnil, ga ni bilo več. Oblasti mu pa ne verjamejo in so uvedle preiskavo.

— Številne nesreče in nezgode. Delavca Staniša Franca iz Zg. Pirniča so v gostilni Božić v Pirniču napadli viniški bratci in ga pošteno premikastili. Sodarskemu vajencu Francu Kolarju iz Dev. Mar. v Polju je pri podobni priliki nekdo vrzel v Zalogu kozarec v glavo. Mizarkega pomočnika Krusiša Franca iz St. Vida je nekdo po nesreči ustrelil v levo stran prsi. Vašek Ivančo ženo želez. zvančnika iz Most, je povozil na Cestovi cesti neznan motociklist. 19 letno šiviljo M. P. Zg. Šiško so prepeljali v bolnico, ker je v samomornilnem namenu pila jedovito tinkturo. 7 letnega sina kozarice Cirila Kuhlja iz Zagradca je pri nabiranju jagod pičil modras. Blagajničarko Kunčič Fani iz Medvedove ul. je vgriznil pes v levo nogo.

— Vreme. Vremenska napoved pravi, da bo deloma oblačno, stanovitno vreme. Včeraj je deževalo v Ljubljani, Rogški Slatini in Zagrebu. Najvišja temperatura je znašala v Skoplju in Splitu 33, v Beogradu 31, v Sarajevu 29, v Zagrebu 26, v Ljubljani in Mariboru 25, v Rogški Slatini 23, Davi je kazal barometer v Ljubljani 767.7, temperatura je znašala 15.

Iz Ljubljane
— Iz Dež velik blagoslov tudi za Ljubljano. Za regulacijska dela je najbolje, da ni vse leto dežja, meščani, ki pa stanujejo tik ob Ljubljani, pa si pogosto žele, naj bi vzel vrag raje regulacijo, kakor da bi se morali zadušiti v emradu, ki je tudi letos takšen, da bi lahko izdelovali kar na prostem strupene pline. Zadnje čase se je na bralo v spodnjem delu struge na vagono najzvrstnejšega gnoja, da bi lahko z njim pognojili vso Belokrajinu. Letos sicer izpirajo strugo, toda saj veste kako je s takšnim izpiranjem in da so jo izpirali vsako leto. Volk je srt in ovca cela. Ljubljanačev se res ni treba posebno bati, samo malo godrnjajo, pa je vse dobro. Gluh moraš biti, meščani bodo že zaslišali nosove oni pa obe očedi. V mestnem zdravstvenem poročilu se ne pozna vpliv regulacije Ljubljane. Smrad baže ni tako nevaren kot se ga boji, naj gre na počitnice, na planine, kjer je dovolj čistega zraka. In če smo potrpeli doslej, bomo še nekaj časa, saj zdaj končujemo zadnjo etapo regulacije, meščanski nosovi so pa že takorekto dresirani. Za gnoj v strugi, žal, doslej ni bilo še resnih interesentov, menda zato, ker se ni bilo javne licitacije. Ljudje morajo biti zadovoljni, da lahko vdihavajo pline brez javnega razpisa. Čez skromnost pa res ne smemo tako grobo grešiti.

ZOBOZDRAVNIK
Dr. Josip Tavčar
ne ordinira od 19. avgusta.

— Iz Društvo prijateljev Slovenskih gor vabi svoje člane in prijatelje, da se v čim večjem številu udeležijo skupnega obiska Mariborskega tedna v nedeljo, dne 11. avgusta t.l. Prijave pri Putniku Gajeva ulica. Odhod vlaka ob 5.20.

Iz Celja
— Polovično vozništvu za obiskovalce Obrne razstave v Celju je odobrilo prometno ministrstvo in o tem v ponedeljek obvestilo razstavni odbor. Obiskovalci naj kupijo na odhodni postaji ali pa pri »Putniku« rumeno legitimacijo K-13 po 5 Din in celo karto do Celja, ki velja s potrdilom o obisku razstave za brezplačen povratek. Razstava, ki je v vsakem pogledu bogata, zanimiva in zelo posrečena, je obiskalo že v prvih dveh dneh okrog 6.000 oseb.

— Sestanke vpokojenega učiteljskega iz Celja in okolice bo v četrtek 8. t. m. ob 15 v gostilni Koštomaj v Milinski ulici v Mariboru. Odhod iz Celja ob 7.30, povratek zvečer. Udeleženci imajo, če obiščejo ob tej priliki Mariborski teden, ugodnost polovične voznine na železnici.

— Umrla sta v ponedeljek v celjski bolnici 60 letni poštni svetnik v p. g. Ante Gojić in 54 letni bivši gostilničar Matevž Müller iz Trnovelj pri Celju.

— Plačilo davkov. Davčna uprava v Celju opozarja davčne obvezance, da poteče skrajni rok za plačilo zemljarine za prvo polletje in ostalih davkov za 3. četrt-

letje dne 15. t. m. Po tem roku bo že treba plačati tudi opominske stroške.

— Iz Moške srajce, pižame, majice, kravate in nogavice, kupite najbolje pri znani solidni trdnici Miloš Karničnik Stari trg.

Iz Trbovelj

— Gasilska tombola: Kakor vsaka tombola, tako tudi nedeljska gasilska privablja velike množice arede željnih na prostorni gasilski vrt v Trbovljah-trg. Toda srečnih je bilo le ena desetina, ostali pa so se razočarani vračali na domove, zagotavljajoč, da nikoli več ne bodo letali arede v tomboli, dokler se ne pojavi zopet kakšna tombolska prireditev, ki bo z lepimi dobitki pahnila v pozabiljenje vsa razočaranja v tekmi za srečo. — Prireditelji so tokrat skrbeli, da se je tombola odigrava brez večjih ovir. Vzorno so uredili dobitke, ki so se izročali srečnim zadetkarjem po določenem redu, kar je omogočalo nezadržno izklicavanje izžrebanih števil. Da je bila vsaka pomota izključena, so prireditelji skrbeli tudi za kratkovidne iskalce sreče. Na gasilek stolpcu so prikazovali vsakokrat izžrebane številke v velikosti 1 metra, v rdeči barvi, s posebno zvočno napravo, ki so jo privabili iz Ljubljane, so pa udeležencem razlagali izžrebane številke. Prireditelj je bila torej brezhibno organizirana, za kar gre vodstvu in vsem sodelujočim vse priznanje. — Prvi dobitek (10 vred moke) je zadel Režum Ivan, sin rudarja iz Trbovelj, 2. dobitek (moško kolo) je zadel Marx Štefka, hčerka rudarjeve vdove iz Trbovelj, naslednje dobitke pa so zadeli Grčar Stanko, sin rud. vdove iz Trbovelj, Skočič Jože, delavec, Prašnikar Ivo, rudar, Komar Marija, žena rudarja, Fabjan Vilma, hčerka rudarja, Karol Vran, iz Marija-Reke, Alaup Tone, rudar, Valentin Albin, rudar, i. t. d. Kakor se torej vidi, so imeli arede pri gasilski tomboli skoro sam redni delavci in revnejši sloji, tako da je dosegla tudi ta tombola pravi namen, to je pomagati na eni strani društvu, katerega glavni namen je pomagati bližnjemu v sili, na drugi strani pa z dobitki podpreti najrevnejše sloje.

— Nogomet v revljah: V nedeljo, 5. t. m. je proslavil SK Hrančnik 5 letnico svojega športnega udeleževanja. Ob tej priliki je ta športni klub razpisal pokalno tekmovalno za krasen steklen pokal. Tekmovanja so se med drugimi udeležili tudi trboveljski klubi SK Trbovlje, SK Dobrna in SK Rudar. Kot zmagovalec je izšel SK Trbovlje, ki si je pridobil pokal. Rezultat tekme je bil naslednji: SK Trbovlje 6:0 = 5 točk, SK Hrančnik 2:1 = 4 točke, SK Dobrna 2:1 = 3 točke, SK Rudar 0:6 = 0 točk. Tekmovanje se je vršilo v naplesnem redu, za kar gre priznanje tako prirediteljem, kakor tudi sodniku g. Percecu, ki je vse tekme vodil sam z svojo objektivnostjo. Na domačem igrišču pa se je vršila tekma juniorjev SK Trbovlje: PK Dobrna. Tekma se je končala z rezultatom 8:3 (4:2). Kar dokazuje, da razpolaga SK Trbovlje z izvrstnim naraščanjem. Želati je, da bi tudi ostali klubi skrbeli za dober naraščaj, izključujoč seveda šolobozveno mladino, katero se bi v obče ne smelo pripuščati na športna igrišča.

Iz Škofje Loke

— Nov grob. Na starološkem pokopališču so položili v petek dopoldne k večnemu počitniku zadnjo sestro pokojnega lavantinskega škofa dr. Karlna, 82 letno Marijano Karlinovo, ki je bivala do škofove smrti v Mariboru, a se je preselila na svoj dom na Kaianovcu, kjer je bivala v domačem krogu do 31. julija, ko ji je smrt prestrigla nit življenja.

SOKOL

— Sokolska župa Ljubljana razpisuje prednjači tečaj za člane in članice. Tečaj za člane se bo vršil od 18. avgusta do 1. septembra v Ljubljani. Prijave v smislu danih navodil je treba poslati župnemu načelniku do srede dne 14. avgusta t.l. Prednjači tečaj za članice pa se bo vršil od 6. do 20. septembra t.l. Prijave za ta tečaj je treba poslati župnemu načelniku do 1. septembra t.l. Stroški za ta celodnevni tečaj bodo znašali Din 300.— za osebo v katerem znesku je vpoštevana prehrana in skupno prenočišče. V tečaj prijavitelj svoje najboljšje delavalne in s sokolskim duhom prežete brate in sestre. Zdravo!

Curih, 6. avgusta. Beograd 7.—, Pariz 20 in 24. London 15.135. Newyork 305.25. Bruselj 51.60. Milan 25.0675. Madrid 41.95. Amsterdam 207.20. Berlin 123.15. Dunaj 58.50. Praga 12.70. Varšava 57.85. Bukurešta 2.50.

Slovenci v Ameriki

Smrtne nesreče in ljubavna tragedija — Novi grobovi

V Rockspringsu je vlak povozil Franca Trojara. Zadel bil je tako težke poškodbe, da jim je v bolnici podlegel. Pokojni je bil star 56 let, v Ameriko je prišel pred 30 leti. Bil je samec in zadnje čase brez dela. V Ameriki je zapustil sestro. — V Clevelandu je avtomobil do smrti povozil Matijo Grzinčiča iz Klane pri Opalji, kjer zapušta ženo in dve hčerki. Star je bil 47 let, v Ameriki je bil 19 let. V Trinedatu je umrl v bolnici Janez Hren. Delal je večinoma v premogovnikih, kjer si je pokvaril nogo, ki se mu ni hotela zaceliti. Hotel se je vrniti v staro domovino, pa ga je prehitela smrt. Doma je bil iz Prigorice pri Ribnici. — V bolnici v Clevelandu je podlegel v tepežu zadobljenim poškodban Janez Meglič, star 47 let, doma nekje od Krke na Dolenjskem.

V Chicagu se je odigrala prestresljiva ljubavna dramarod-junkp enlatz rdgove ljubavna tragedija. Jože Gornik je zaklal svojo 19-letno ljubico Marijo Lukavič. Za slovo jo je poljubil, po tem je pa zabodel z nožem v prsa. Fant pravi, da sta se bila domenila, da pojeta skupaj v smrt. Najbrže se je on skesal, ko je prišla vrsta nanj. Ranjeno dekle ga je prosilo, naj jo reši strašnih bolečin in ji zasadi nož v srce, kar je tudi storil. Pred smrtjo ga je pa prosila, naj jo še enkrat poljubi. — V Alamusi se je pripetila težka avtomobilska nesreča, ki je zahtevala življenje 21-letnega Janeza Sviglja. V Ameriki je bila 34 let.

Fanta je avtomobil tako težko poškodoval, da je čez nekaj dni v bolnici umrl. V Ameriki je zapustil starše, ter več bratov in se, ster.

Umrl si v Calumetu Janez Štunkelj, star 42 let, rojen v Ameriki, kjer zapušta starše, štiri brate in štiri sestre, v Forest City Jože Mihevec, star 33 let, rojen v Ameriki, kjer zapušta ženo, tri otroke, starše, dva brata in 3 sestre, v istem kraju Janez Marinarič, star 29 let, doma iz Istre. Marinarič se je smrtno ponesrečil v rudniku. V istem kraju je umrl tudi Ignac Novak, star 49 let, doma iz Sv. Lovrenca ob Temenici. V Ameriki je bil 27 let, zapustil je ženo, 5 otrok in 2 sestre. V Clevelandu so umrli Franc Suro, po pokliu Iivar, doma iz Žužemberka, star 62 let; v Ameriko je prišel pred 42 leti, dalje Jožef Maurer, po domače Čučeljnov Jože, star 59 let, doma iz Zagradca na Dolenjskem; v Ameriki je bil 39 let. V Clevelandu je umrl tudi Janez Suhadolnik, brat znanega trgovca s čevlji; doma je bil iz vasi Kamnik, fara Preserje. V bolnici v Clevelandu je umrl Martin Spilar, star 64 let, doma iz Male Pristave na Krasu. V Ameriki je bil 36 let. V Chicagu je umrl Jože Drešček, star 62 let; podlegel je operaciji. V Barbertonu je umrla Angela Ambrožič, stara 42 let. V Clevelandu je umrla Marija Primožič, rojena Gruden, stara 58 let, doma iz vasi Mašee, fara Sv. Gregor. V Ameriki je bila 34 let.

Spominske lipe uničujejo

»Slovenski Narod« je 2. decembra lani poročal o spominskih lipah, ki so jih v Semiču zasadili domači Sokoli v čast našega mladega vladarja kralja Petra II., občina pa v spomin njegovega velikega očeta. Prav takšne lepe pietetne svečanosti so takrat priredila druga sokolska društva in napredne občine širom naše banovine in države. Ze nekaj dni pozneje so časopisi poročali o grdih zločinih v nekaterih krajih, kjer so večinoma neznani zlikovci spominske lipe posekali ali pa jih poškodovali tako, da so se posušile. Tudi v Semiču so že na dan zedinjenja, ko je bil pietetni akt izvršen, nekateri prenapetosti izražali svoje negodovanje in hoteli preprečiti sajenje spominskih lip, kar se jim pa ni posrežilo, saj je baš Sentič kljub vedni borbi nasprotnikov ena najzavrednejših naših vasi, ki zvesto v vsakem pogledu izpolnjuje svojo vzgojno nacionalno nalogo in dolžnost.

Veliko presenečenje so doživeli Semičani v četrtek jutraj, ko so opazili, da so lipe — dokaz ljubezni do domovine in kralja — tako zelo poškodovane, da jih bo treba odstraniti in zamenjati z drugimi. Zlikovci so svoje gnusno delo opravili ponoči, kar je čudno, ker se njihove vrste ptiči navadno pojavljajo čez dan. Sprito nekaterih pojavov v zadnjem času smo sicer mogli to pričakovati, saj nihče ni verjel, da se bo vendar naša zlobna roka, ki bo dokaz ljubezni naših Sokolov in naše občine do domovine in naših nacionalnih vladarjev na takšen način uničila. Vsi domači so prepričani, da bodo storilec prejeli zasluženo kazen.

Radioprogram

Torek, 6. avgusta

Ljubljana, 12.00: En, dva, en dva! (koračnice — take in onake na pl. — 12.45: Poročila, vreme. — 13.00: Čas, obvestila. — 13.15: Dekliški spevi. Tarec Stritar in plošče. — 14.00: Vreme, spored, borza. — 18.00: Otroška ura (Mirko Kunčič) — 18.25: Mlada pota (zvoki za deca), izjava radijski ork. — 19.10: Čas, vreme, poročila, spored, obvestila. — 19.30: Nac. ura. — 20.00: Iz kraljevstva lutk. (orkestralna in reproducirana glasba, klavirski koncerti in razni prizori). Sodelujejo: Dr. Danilo Svara, žani radijski dramskega studija, radijski orkester in ploščah. — 22.00: Čas, vreme, poročila, spored. — 22.10: Venčki slagerjev na ploščah. — 22.30: Angleške plošče.

Sreda, 7. avgust

Ljubljana, 12.00: Zvoki iz Amerike (ploščah). — 12.45: Vreme, poročila. — 13.00: Čas, obvestila. — 13.15: Šramel kvartet igra na ploščah. — 14.00: Vreme, spored, borza. — 18.00: Ekstotične cvetke. Radijski orkester in ploščah. — 18.50: Pogovor s poslušalci. — 19.10: Čas, vreme, poročila, spored, obvestila. — 19.30: Nac. ura. —

20.00: Iz cerkve spev ubran doni... 1) orgolje solo, p. Kanizij Fricelj 2) Koncert Slovenskega vokalnega kvinteta vmes soli. — 21.00: Komorna glasba. — 22.00: Čas, vreme, poročila, spored. — 22.10: Po naših livadah, igra radijski orkester.

Četrtek, 8. avgust

Ljubljana, 12.00: Živalski kameval (ploščah). — 12.45: Poročila, vreme. — 13.00: Čas, obvestila. — 13.15: Valček na valček, radijski orkester. — 14.00: Vreme, spored, borza. — 18.00: Nekaj venčkov. Radijski orkester in ploščah. — 18.50: Slovesčina za Slovence (dr. Rudolf Kolarik). — 19.10: Čas, vreme, poročila, spored, obvestila. — 19.30: Nac. ura. — 20.00: Prenos iz Beograda. — 22.00: Čas, poročila, vreme, spored. — 22.10: Pisano polje, izjava radijski orkester.

Petek, 9. avgust

Ljubljana, 12.00: Dvorkove skladbe na ploščah. — 12.45: Poročila, vreme. — 13.00: Čas obvestila. — 13.15: Na planinah lušno biti (ploščah). — 14.00: Vreme, spored, borza. — 18.00: Harmonike in citre, vesela to bo reč. Avgust Stanko in ploščah. — 18.50: Barvna fotografija-lahka stvar (g. Korenčan). — 19.10: Čas, vreme, poročila, spored, obvestila. — 19.30: Nac. ura. — 20.00: Prenos iz Zagreba. — 22.00: Čas, poročila, vreme, spored. — 22.10: Od narodne do jazza.

SPORT

— Karlovski plavalci povabljeni v Ljubljano. SK Ilirija je povabila juniorje KSU na prijateljsko juniorsko plavalno tekmo, ki bo jutri ob 9 zvečer na Iliriji. Na sporedu je plavanje, skoki in waterpolo. Iz Karlova pripe 17 plavalcev in plavalk, ki se odpeljejo iz Ljubljane v Maribor na plavalno prvenstvo Jugoslavije.

— Kolesarsko društvo »Zarja« Zg. Kašelj naproša vsa bratska kolesarska društva, da se v čim večjem številu udeležijo proslave 10 letnice obstoja društva, katere je združilo na veliko medkulstno dirko in vrtno veselico. Prijavnina znaša za vsakega vozača Din 5.— in Din 5.— za stalno število, kateri znesek se po vrnitvi številke vrne.

— Redna odborova seja koturškega saveza podvezva Ljubljana bo dravi ob 20. v lokalni gostilni »Pri Amerikanecu«.

V hotelu

Mati: Čim prej morava iz tega hotela. Stopila sem na ščurka.

Hčerica: — Kaj to ni dovoljeno, mamica?

Prod sodiščem

Obtoženec: Obojeni ste na dosmrtno ječo. Ali imate kaj proti kazni?

— Da, bojim se, gospod sodnik, da ne bom tako dolgo živel.

MARIJ SKALAN

ROMAN

Sida Silanova

Vsi smo samo produkt mešanice bitnosti svojih prednikov, vzgoje in življenjskega okolja. Kdo ve kakšni predniki spe v tem Roganu in ga obremenjujejo? Po očetu gotovo ne. Biti mora iz linije materinega rodu. In v tem se odkriva nova tragedija. Kako je mogla živeti ta ženska z Ervinovimi lastnostmi ob brezdušnem Adolfu Roganu? Kakor moja mati ob Silanu... In vendar drugače... Ne, v življenju ljudi je vse le enkratno. Ako bi hoteli popisati usodo ljudi, bi morali napisati o vsakem poseben roman. V bistvu pa ta Ervin Rogan ni slab človek...

Jezdila je po blatnem klanou sredi gozda. Nebo, ki se je dvigalo tam gori visoko nad vrhovi jelk, bukev in brez je bilo prekrito v tenčico sivih, dolgočasnih oblakov. Nizko pri tleh so se vlačile lene meglice in močile večno zelene igle jelk ter rumeneče listje bukev in brez. Po goščavi so se podile šoke in vreščete kričale. Od nekod je pridrevel srnjak, se za trenutek ustavil nad klanom pred Sido in potem divje planil dalje v gozdne temine. Vsenaokoli je izdihavalo jesen svojo tiho melanholijo. Sida jo je vrtljala in njene misli so postale težke kakor kaplje rose, preden zdrknejo po venečem listju na tla.

»Ta človek je ljubil deset let žensko, ki ji ni niti imena vedel in je slišal v

vsem tem času iz njenih ust eno samo besedo — osel. Ni bila morda ta ljubezen večja, kakor je Danilova, in — kakor je moja? Bi me Danilo tudi tako ljubil?»

Sto je bilo vprašanj, ki so se oglašala v njeni duši iz tiste jesenske gozdne samote na blatnem pohorskem klanou, a odgovor, ki bi jo dočela zadovoljiti, vendar ni našla. Globoko pogreznjena v svoja razmišljanja je skoraj mehanično zavila na tisto pot nad Hrušnico, na kateri je ob koncu pomladi prvič na samem srečala zdravnika in ga prosila za »ugotovitev diagnoze«. Tam sta se v zadnjem času tudi najtežje shajala, saj je prihajala na Silanovino bolj pordekoma, odkar se je tam naselil pusti Ervin Rogan, ki ga ni mogel trpeti. V svoji zamišljenosti ni niti opazila njegovega prihoda, zdržnila se je in dvignila glavo šele tedaj, ko je stal s svojim konjem že tik njenega.

»Danilo...« je vzkliznila. »Kako si me prestrašil!»

Skočil je s konja in pomagal še njej razahati.

»Zakaj si tako zamišljena, moja sladka?»

Privila se je tesno k njemu.

»Premišlaval sem... ah, saj je neumnost...«

»Kaj?«

»Dejal boš, da vprašujem vedno isto...«

»Če te zares ljubim?«

»Da.«

»Vem, nikoli mi ne boš popolnoma verjela. Ne vem, kaj naj bi storil, da bi te prepričal?«

»Sem pač majhen, neumen otrok. Odpusti mi, Danilo. Saj veš, bojim se. Vse to novo življenje, ki se razvija pri nas, me neprenehoma vznemirja. Da sem znova zdvomila nad tvojo ljubeznijo, je pa kriv Rogan.«

»Zopet ta Rogan. Bojim se, da se zaimaš zanj bolj kakor bi se smela.«

»Danilo... Si ljubosumen? Dvomiš v mojo ljubezen? Dokler se jaz bojim za tvojo, nimaš pravice. Zgodba je zanimiva.«

In pričela mu je pripovedovati o čudaki Roganovi ljubezni do neznane deklice, ki mu je dejala »osel«.

Zdravnik se je zasmejal:

»Če bi te tudi jaz tako ljubil? Tako ne, ker sicer bi se moral imenovati Ervin Rogan, pač pa te ljubim bolj.«

»Meniš?«

»O tem ni še treba razpravljati. Je mar to ljubezen, da neumno zavijaš okoli, zardevaš in si ne upaš odpreti ust? Pravi ljubezen ne more biti strahopetna, biti mora bojvita, pripravljena bojeviti se vsem svetom.«

»Vendar je tudi v Roganovi ljubezni globina. Morda celo zelo velika.«

»Bebstvo je, ne globina. Kretenski idiotizem bolnega slabika. Ljubezen zdravega moškega do ženske je gon, ki prev-

zame dušo in telo, vse kote in kotičke. Sanja je in resnica, misel in strast.«

»Vprašanje je le, ali ni le telesni nagon ki vpade prav tako, kako vzplamti.«

»Moja je dovolj zasidrana. Glej, potekli so že meseci, kar sem te prvič objel in poljubil, pa hrepenim po tebi še prav tako kakor prvi hip, oziroma še bolj.«

»Danilo...«

»Ti morda tega res še ne slutiš, v mojo glavo se pa vedno znova vrtva ta prekleta misel.«

»Si torej zopet ljubosumen. Nekoč si bil na inženjerja Kolarica, sedaj si na Ervina Rogana. Nikar, Danilo, Sida ni klopotee na strehi, ki bi se obračal po vetru. Menda pač ne boš resno verjel, da bi te v mojem srcu mogel izpodriniti in nadomestiti — Ervin Rogan. S to ljubosumnostjo žališ samega sebe in si jemlješ ceno, ki je v moji duši previsoka.«

»Ah, moja sladka, oprosti! Saj veš, ljubezen je čudna bolezen. Strahove vidi tudi tam, kjer so le strašila za vrabce. Eno pa je gotovo: postaviti morava tudi vsemu temu neko mejo.«

»Čemu?«

»Najfinemu skritemu ljubimkanju, ki je sicer zelo romantično, kakor v časih vitezov in grajskih dam, je pa vendarle preveč vznemirjajoče. Več ko do pomladi ne bova čakala, kaj ne?«

»Še dotlej bo neskončno dolgo.«

Ludvik Wolff: 66

BOGINJA DOBROTE

ROMAN

— Zdaj pa poslušajte Ingelena in ne jezite se. Ne odpotujem z vami. Presenečeno ga je pogledala, ne da bi razumela, kaj misli.

— Ne morem se odpeljati z vami.

— Zakaj pa ne?

— Ne morem, Ingelena. Mar ne razumete tega? Ne morem prebivati skupaj z vami in Eppingenom v vili na Monte-rači. Sama morata biti.

Ingelena je odskakovala z glavo. — Če ne odpotujete z nama, ostanem tudi jaz tu.

— Bodite pametni, Ingelena. Eppingen vas zdaj potrebuje.

Zbral je vse svoje moči. — Jaz — jaz — vas ne potrebujem več.

Ingelena je prebledela. — Ne potrebujete me več?

— Ne, Ingelena. To zveni trdo in nevarno, toda ne potrebujem vas več. Zda, moram biti sam.

Preneša je tudi to ponižanje. — Nočem se vam vsiljevati, gospod Harland, toda dovolite predlagati vam še nekaj. Odpeljite se z nama do Zürich. Tam dvignete svoji denar in ločiti se bomo.

— Ne smete govoriti z menoj tako trpko, Ingelena, čeprav me zdaj še ne razumete. V Zürichu nimam kaj početi. Svojega denarja nočem dvigniti. Denar, ki je naložen v safu draguljarja, pripada vam in vašemu bodočemu možu.

— Gospod Harland! Tisti hip se ni mogla ubraniti tihga dvoma o njegovi zdravi pameti.

— Sit sem že denarja, Ingelena. Ni mi prinesel sreče. Nikomur ni bilo prišlo na misel vtakniti me v umobolnico, če bi bil siromak. Ne mika me več vladati drugim. V kapitalizmu ne verujem več.

— Jaz pa naj prevzamem nase breme, ki se ga vi otesate?

— Majša, krepkejša in boljša ste od mene. Večjeje vas dolžnosti do moža, ki je žrtvoval zame vse.

— A če odklonim vaše strašno darilo?

— Če odklonite, se spomnite Pascalovih besed, ki mi jih je nekoč povedalo pogumno mlado dekle: Ljubim posvetne dobrine, ker nam omogočajo pomagati siromakom.

Zakrila si je obraz z rokami.

— Pomislite, kolikšnim ljudem boste lahko pomagali, Ingelena.

— Ljudem se ne sme pomagati, — je zahtevala Ingelena.

— Otrokom se pa lahko pomaga. Otrokom dajemo kruh in lahko jih vzgajamo. Otrokom morate pomagati, Ingelena.

— Kaj — kaj pa hočete početi, gospod Harland?

Odgovoril je počasi: — Se enkrat hočem znova začeti. Lahko se mi posmehujete, Ingelena. Zopet hčem delati, kar sem mislil, vendar pa povsem drugače, kakor sem delal. Takrat sem delal, da bi zaslužil denar, zdaj pa hočem delati, da bom delal in se ingubil med drugimi. Njegov pogled je bil miren.

Ingelena je poskušala še zadnjič pregovoriti ga. — Z vami pojdem, gospod Harland, o, vzemite me s seboj!

Priljel jo je za roko in jo pobožal. — Vaše mesto je zdaj pri Eppingenju, Ingelena. Sami veste to, nikar mi ne otežkočajte slišave.

Srce se ji je krčilo. — Kam naj vam po-šljem denar?

— Zar prvo slovo imam denarja še dovolj pozneje ga pa ne bom več potreboval. Sam ga bom zaslužil kolikor ga bom rabil za vsakdanji kruh.

— To je vendar blaznost, — je vzkliznila Ingelena vsa iz sebe.

— Morda toda pustite me hoditi svojo pot, Ingelena. Če doživim polom, pridem k vama v vilo na Monte-rači in prosil bom za kotiček pri peči. To vam svečano obljubljam.

— Vaša častna beseda?

Podal ji je roko.

— Častna beseda, Ingelena. Zdaj je vaš čas že prišel. Eppingen čaka. K njemu morate. Še nekaj: Kaj lahko ostanem tu čez noč? Zgodaj zjutraj odidem.

Drhteča od bridkosti je pokimala in ga odvedla v spalnico svojega pokojnega očeta. — Ključke vrzite proč. Pohištvo je prodano in jutri ga odpeljejo.

Pogledala sta si v oči.

— Bodite srečna, Ingelena. Želim vam srečno pot! In hvala, iskrena hvala za... Glas mu je odpovedal.

Poljubil je skrušeno dekle na čelo in jo spremil do vrat. Pogledali so mi srce, je čutila Ingelena, ko je stopala po stopnicah dol.

Bila je še tema, ko se je Harland zdrnil iz nemirnega sna in vstal. V omari je našel lovsko obleko in veliko popotno torbo po pokojnem častniku. Pomeril je vojaški suknjič in vesel je bil, da mu je prav. Izbral je najbolj ponošeno obleko. Iz svojega kovčega je vzel perilo in ga stlačil v torbo. Zamisljeno ni dolgo je držal v roki razbito Okadersko Kvanon.

— Ali hočete z menoj, mala Kvanon, v siromaštvo, med mase ljudi?

Harland je spravljal boginjo v torbo in tiho odšel iz hiše.

Komaj je bila napočila jutranja zarja, škripaje so se pomikali kmečki vozovi v mesto. Izčrpani delavci so hiteli na delo.

Harland je odšel na kolodvor, sedel v vagon četrtega razreda in se odpeljal kar na slepo srečo. Slišal je ljudi v svojem kopeju, kako so se pogovarjali, razumel je njihov pogovor, njihove krčije in težave in

počutil se je varnega. Na manjši postaji je izstopil, prigriznil v kolodvorski restavraciji in krenil po cesti na kmete. Bilo je mrzel dan. Dežalo je po snegu. Ves srečen je stopal Harland po domači zemlji, tišina je bila razprostrta nad nepregledno ravnino, občudoval je vsak šop rdečih plodov, ki jih je bila jesenska burja pustila na steblih, in pozdravil je vsak nov mlin na veter, čim se je pojavil na obzorju.

— Zdaj se zopet vračam domov, — je pomislil smeje kakor takrat, ko je bil ušel k ljubavničarju Schmeckertu iz Frankfurtskega dvoreda in ko so ga doma naščepili. Zdaj se pa ne bom dal več zapoditi, zdaj ostanem doma.

Čez cesto je prestrašeno okoližal zajec. Popoldne je prišel Harland do snežne, velike vasi in radovedno se je ustavil pred odprto kovčnico. Star mož z dolgo sivo brado je stal pri kovčskem mehu in ga goimil.

— Dober večer, mojster, — ga je pozdravil Harland.

Starec je dvignil glavo, nezaupljivo je pogledal tujca in odgovoril osorno: — Dober večer.

Harland je nekaj časa molče gledal starca, potem je pa vprašal: — Ali ne potrebujete pomočnika, mojster?

— Kaj lo mladšč nečajo več delati.

— Ali bi ne hoteli sprejeti mene, mojster? Sem izkušen ključavničar.

Starec ga je pramenil od pete do glave.

— Ali nimate grehov na vesti, so tvoji papirji v redu?

— Vse je v redu.

— Mislil sem, da imate. Kako da si se znašel na cesti?

— Srečo nisem imel v življenju, mojster.

— Kovč je močilo zri v ogenj.

— Torej kako, ali me sprejmete ali ne?

Starec je nekaj časa razmišljal, potem je pa zamrmral: No, pa se loti dela.

Harland je odločil popotno torbo in suknjič ter stopil k ognju.

Konan.

Gospodarstvo naših meščanskih šol

Proračun vseh meščanskih šol v dravski banovini znaša nekaj nad 2 milijona

Ljubljana, 6. avgusta.

V območju dravske banovine pred svetovno vojno ni bilo slovenskih mešč. šol razen one v Postojni, ustanovljene l. 1912. in ki torej radi svoje mladosti ni mogla vzbuditi zanimanja nas Slovencev. Bilo pa je po mestih Spodnje Štajerske in v Krškem skupno 6 meščanskih šol in sicer vse z nemškimi učnim jezikom, ona v Dol. Lendavi pa je bila madžarska. Gospodarstvo vseh teh šol je bilo urejeno na osnovi tedaj veljavnih šolskih zakonov, ki so določali, da vzdržuje meščanske šole občina, okraj, dežela ali država.

Po prevratu so se nemške šole spremenile v slov. - nemške, polagoma so postale same ob sebi čisto slovenske; leto za letom pa so se ustanovljale potem iz potrebe nove šole, tako da ima danes dravska banovina 34 državnih in 8 zasebnih meščanskih šol, katere je v preteklem šolskem letu posečalo 8.400 otrok. Gospodarstvo državnih meščanskih šol se je prva leta razvijalo po osnovi starih šolskih zakonov tako, da je nekateri vzdrževali dotična krajevna občina, druge okrajne blaginje ali okrajni zastopi, tretje bivše oblasti, nekatere pa država. Po uveljavljanju zakona o banovinah, ki je ukinil okrajne blaginje in zastope, je bilo gospodarstvu večine mešč. šol izpodrežano redno dovanje potrebnih denarnih sredstev.

Pravna naslednica okrajnih blaginj in zastopov, banovina, ni mogla prevzeti vseh bremen za vzdrževanje mešč. šol, občine so se branile novih bremen in trpele je gospodarstvo tako občutno, da se je bilo bati velike škode. Zakon o narodnih šolah je uredil gospodarstvo teh šol, sledil mu je zakon o meščanskih šolah, ki določa, da se postopa pri ureditvi gospodarskih vprašanj mešč. šol tako, kakor se postopa pri gospodarstvu narodnih šol. § 65 Z. o. m. š. pravi sicer, da se gospodarska skrb za mešč. šole porazdeli na državo, banovino in občine, če slednje na to pristanejo, dodatki finančnega zakona l. 1932. § 24 pa pravi dobesedno: Materijalno vzdrževanje mešč. šol, breme upravnih stroškov in služabništva se sme prenesti po § 65. Z. o. m. š. izza dne 1. aprila 1932. na banovino in občine. Neurejenost gospodarskih prilik je povzročila banki upravi vedno več težkoč, dokler se ni uredilo vprašanje vzdrževanja tako, da naj dobi vsaka mešč. šola svoj upravni odbor z glavno nalogo sestave vsakotletnega proračuna in obračuna. Stroške vzdrževanja nosijo vse upravne občine, ki pošiljajo več kot 4 otroke v šolo, skrb za šolske prostore in za šolsko zgradbo pa nosi sedežna občina. Za one občine pa, ki nimajo več kot 4 otroke v šoli, krije na nje odpadajoče stroške banovina, ki prispeva del stroškov tudi vsem drugim občinam razen sedežni občini, ki ima od šole največ neposrednih koristi s tem, da živi tam, toliko in toliko učiteljskega, da prihaja vsak dan v območje občine toliko in toliko otrok, ki kupujejo svoje potrebščine itd.

Sestava upravnih odborov se je izvršila po navodilih okrožnice banske uprave pod IV. No. 4135/1 z dne 17. jan. 1934. Sedaj poslujejo upravni odbori za vse državne meščanske šole. V mestih, kjer je več mešč. šol, imajo vse upravni odbori. Radi velikega števila občin, ki pošiljajo svoje otroke v mestne mešč. šole, je naležala sestava teh odborov na težkoče v tem smislu, da imajo preveliko članov. Zato se je odredilo, da naj določa zastopstvo v upravnih odborih le one občine, ki prispevajo več kot 5.000 Din letno k vzdrževanju mešč. šol, ostale občine pa se združijo in naj imajo po več skupaj po enega zastopnika. To vprašanje potrebe večje. V splošnem pa se je povpreček za šolanje enega otroka na drž. meščanskih šolah znižal za 2.382 Din in znaša v tem proračunskem letu 160.618 Din.

Upravni odbori zaidejo včasih radi nedoloka denarnih sredstev v težave. Upravne občine vrše svoje dolžnosti v splošnem dosti redno in niso šolam nenaklonjene. Težave imajo pa tudi one same, ker jim davkarje ne izplačujejo doklad, to pa radi neplačanih davkov zopet ni mogoče, tako da je krogoček tega vprašanja stalno isti. Le v treh slučajih so se upravni odbori poslužili skrajnih sredstev, da so dosegli nakazilo prispevkov. Dokler traja sedanja kriza, je pač treba po- pa še ni končevanje rešeno, kajti številni članovi upravnega odbora je še vedno preveliko in treba bo zvišati število otrok od več kot 4 na najmanj 10, potem bo mestni upravni odbor po svoji sestavi tak, da bo mogel voditi in sicer uspešno gospodarstvo mestnih mešč. šol.

Za poslovanje vseh upravnih odborov pravilna banska uprava poseben pravilnik, ki bo natančno odmerjal delo, pravice in dolžnosti odbora kot takega in posameznih članov. Ta pravilnik stopi v najkrajšem času začasno v veljavo, obenem pa se bo predložil ministrstvu prosvete v odobritev za trajno veljavo.

Za proračunsko leto 1934.—35 so sestavi-

li vse upravni odbori mešč. šol razen ljubljanskega, ki se ustanovil šele letos, svoje proračune po dobljenih navodilih. Vsota vseh proračunov za leto 1934.—35. je znašala 1.591.505.— Din, od tega se je porabilo za zgradbe 606.271.— <

K celotnim proračunom so prispevale vsolane občine 1.397.991.— <

banovina je prispevala 193.514.— <

Državne meščanske šole je šol. l. 1934./35. obiskovalo 6309 dijakov, za stvarne potrebščine so rabili upravni odbori 1.036.304.— Din povpreček na enega dijaka je znašal na leto 163.— Din

Ta povpreček so šole z nizkim številom dijakov silno prekoračile, v Ormožu je znašal 318.— Din, ker je imela šola samo 59 dijakov. V interesu gospodarstva je torej, da je denar, ki se porabi za vzdrževanje šole, polno izrabljen s tem, da je obisk šole čim višji. Tega se morajo zavedati vsi upravni odbori in seveda tudi vse učiteljske zbor, ki naj gleda na to, da je šola vedno čim bolj obiskana.

Proračuni za leto 1935./36. kažejo drugačno sliko. Za vse šole izvzemši ljubljansko, znašajo potrjeni proračuni za stvarne potrebščine šol 1.142.476.— Din za zgradbe 534.102.— <

Skupaj 1.679.753.— <

Stroški za vzdrževanje zgradb so padli za 209.169.— Din oni za stvarne potrebščine pa narasli za 158.242.— Din in to radi prirastka 15 razredov in 701 učenca, dalje radi izplačila katehetskimi nagrad in radi izdatkov za poslovanje upravnih odborov.

Proračuni za leto 1935./36 se krijejo:

1.) Iz lastnih sredstev upravnih odborov 2.5% 42.302.— Din

2.) Upravne občine prispevajo 82,6% 1.402.497.— Din

3.) Banovinska podpora znaša 14,9% 234.954.— Din

Skupaj: 1.679.753.— Din

Banovinska podpora se je računala po istem ključu kot lansko leto. Najnižji povpreček posamezne šole za šolanje enega otroka znaša 96,67 Din in sicer za šolo v Šoštanju, najvišji pa je v Škofji Loki s 336,70 Din, kar pa je razumljivo, ker je šola nova in so njene kazati skrajno umerjeno gospodarstvo v vseh smereh. Prav mnogo pripomore k varčnosti, ki jo moramo učencem privzgojiti, če z njimi v računskih urah obravnavamo denarne potrebe šole in prosvete sploh in jim živo predočimo, s kako težavo spravijo starši denar za šolanje skupaj.

Proračune upravnih odborov meščanskih šol obremenjujejo najbolj osebni izdatki in izdatki za kurjavo. Velikokrat se je že načelo vprašanje, naj banovina prevzame vse izdatke za stvarne potrebščine državnih meščanskih šol. S tem bi bilo za vse meščanske šole rešeno gospodarstvo na enoten in najbolj pravičen način, ker jih rabijo prebivalci iz vseh delov banovine enakomerno. Pri banovinskem proračunu, ki se giblje povprečno okrog 100.000 Din, bi odpadlo na potrebe meščanskih šol komaj 1,5% vsega proračuna. Pri sestavljanju bodočega banovinskega proračuna je treba misliti na to in zdi se mi, da bo ta rešitev od vseh prizadežih činitelj z velikim veseljem sprejeta, ker bo gospodarstvo poenostavila, težkoče občin zmanjšala, upravne odbore razbremenila za ogromno delo, ki jim ga nalaga sestava proračunov, če se morajo nekateri ozirati kakor celjski kar na 35 upravnih občin.

Naknadno je potrjen tudi proračun ljubljanskega upravnega odbora za 4 ljubljanske državne meščanske šole, ki znaša za leto 1935.—36. 342.000.— Din. Celotna potreba vseh slovenskih meščanskih šol na leto znaša torej nekaj nad 2 milijona Din, to je že lep denar, ki ga je treba plodonosno naložiti s tem, da se nudi mladini temeljita splošna izobrazba, ki jo usposobi, da stopi s polnim razumevanje v vse pridobitne poklice kot njihov naraven pomlad, ki bo prej ali slej prevzel gospodarstvo v svoje roke. A.I.

Pravčasno svarilo

— Zakaj si naenkrat razdri svojo zaroko?

— Z nevesto sva ogledovala stanovanje, pa je njena mati pripomnila, da bo za tri pretesno.

Velik grešnik

— Ta starec, ki sedi tamle pri sosedni mizi, me je pripravil pred 10 leti ob 300.000.

— Kako je to mogoče, saj je vendar tako dobrodušen?

— Že res, toda mi mi hotel dati svoje hčerke za ženo.

— V ateljeju.

— Povejte mi, mojster, ali je ta slika original ali vaše delo?

JAPONSKI CESAR IN CESARICA PRIČAKUJETA RADOSTEN DOGODEK. O TEM SMO POROČALI V PETEK.

Klobučki vojvodinje Kentske

Princesa Marina, ki se mudi zdaj na Bledu, je v Angliji zelo priljubljena in daje smer ženski modi. Njena slava in priljubljenost pa seveda pomagala drugim, da služijo lepe denarce. Ko je pred poroko z vojvodo Kentskim nakupovala razne po-

treščine, je naročila tudi več klobučkov pri eni najboljših pariških modistik. Slučajno je bil pa istočasno v modnem salonu navzoč Anglež, ki je takoj po princenem odhodu naročil večje število enakih klobučkov. Narejeni bi morali biti do prihodnjega jutra, a na ceno Anglež ni gledal. V modnem salonu so delali nepretrgoma vso noč in zjutraj so res poslali vse naročene klobuke Angležu v hotel.

Anglež je takoj odletel s klobučki v London. Bil je lastnik tovarne klobukov in takoj so šle pripeljane forme v delo. Od vsakega pariškega modela je dal nare-

13letna mati dveh otrok

Posledica sklepanja zakonskih zvez v otroških letih so pogosto težke bolezni

Starost, ko lahko mladenič ali dekle sklene zakonsko zvezo, se je že od pradavnih časov ravnala po kulturni stopnji. Primitivni narodi so bili vedno za sklepanje zakonskih zvez v zgodnji mladosti. Starost dekleta za zakon je bila in je še zdaj odvisna od vrednosti žene za moža. Pri zakonskih zvezah iz gmotne preračunljivosti etarost dekleta ni bila in tudi zdaj ni odločilna. Duševno hrepenenje moškega po ženski družici zahteva višjo starost, telesno pa nižjo. Skoraj pri vseh primitivnih narodih so v navadi zakonske zveze med otroci. Pri nekaterih narodih zaroče celo še nerodne otroke, ki pa smejo skleniti zakonsko zvezo šele ko izpolnijo 20. leto. Pač pa lahko pri nekaterih primitivnih plemenih že otroci sklepajo zakonske zveze. Naj to običaj naletimo pri nekaterih indijskih plemenih v južni Afriki in tudi v Old Calabaru. Mož pestuje v svojem hramu dvomesečnega dojenčka in skrbi zanj ker ve, da mu postane žena.

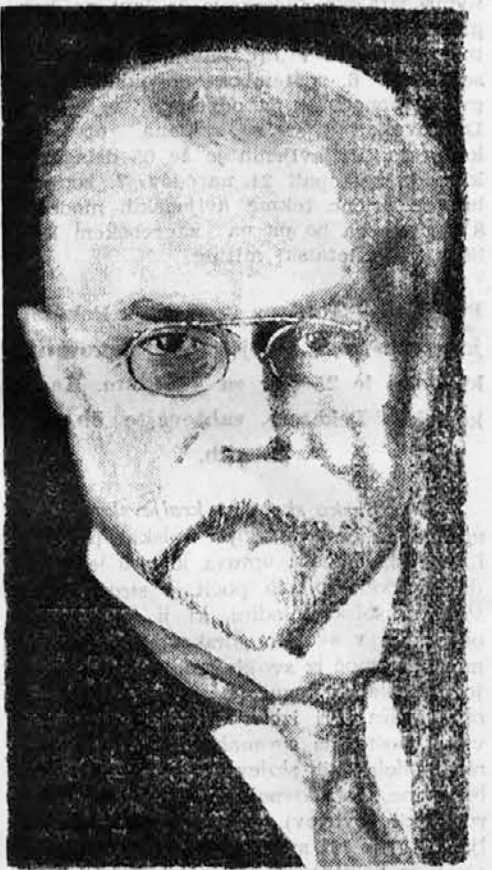
Stirilecne in šestletne zakonske zveze najdemo na Kitajskem, v Braziliji in na Ceylonu, 10 letno dekle je pa že splošno godno za možitev. Znan je tudi običaj kitajskih roditeljev, ki obljubijo svojemu 6 letno hčerko bodočemu možu na temelju poročne pogodbe. Zakonska zveza se sklene, ko je staro dekle 12 let. Kot nadoštilo za svojo hčerko dajo starši svojemu bodočemu zetu v hišo sužnjo, toda njeni otroci ne veljajo za zakonske. Fant bi se utegnil morda izneveriti, če bi ga pustili brez dekleta in tako mu privoščilo do poroke lepo sužnjo, da se ne dolgočasi.

V enem pogledu se pa primitivni narodi glede sklepanja zakonskih zvez ne razlikujejo od kulturnih. To so zakoni, ki bi jih lahko nazvali denarne ali premoženjske razmere. Tako je v malozzijski Turčiji največji ideal moža, če more začeti čim prej lenuhariti. Zato se zgodaj ožen in ljubi svojo 10 letno ženo, če mu porodi sina, ki mora očeta čimprej preživljati. Pač pa za zaničje svojo ženo, če mu porodi hčerko. Perzijskim in tatarskim roditeljem so pa ljube hčerke, ker jih lahko prodajo. V nekaterih tropičnih deželah mora mož drago plačati svojo ženo, potem jo pa pošlje na farmo, kjer samo leži in dobro je, da se čim bolj zredi. Kupi navadno že 6 letno dekle, tam so priljubljene samo zelo debele ženske. Noge in roke morajo imeti

čisti cele serije. V tovarni so se čudili in v začetku ni nihče kupoval novih klobukov. Ko se je pa pojavila princesa na londonskem kolodvoru, potem pa na ulicah, v gledališču in družbi v svojih originalnih klobučkih, so se začele Londončanke kar trgati za nje. In tedaj se je izkazalo, da jih ima podjetni tovarnar dovolj na zalogi. Telefon je kar neprestano pel in tovarnar je moral najeti triletno toliko osebja, kakor ga je imel prej, kajti povpraševanje po klobučkih princeze Marine je bilo ogromno.

Masaryk dobi Noblovo nagrado?

Tedenska revija »La Tribune des Nations« priobčuje v zvezi z vestjo, da bo prezident češkoslovaške republike T. G. Masaryk letos predlagan za laureata Noblove nagrade, zanimiv članek pod naslovom »Krasna življenska kariera«. V članku so naštet velike državniške in mirovne zasluge prezidenta Masaryka in revija toplo pozdravlja da bi dobil Masaryk Noblovo mirovno nagrado. Članek se zaključuje takole:

Glede na velike zasluge prezidenta Masaryka in usluge, ki jih je storil tako svojemu narodu kakor tudi evropskemu miru zlasti v povojnih letih, ni dvoma, da to v poklicani možje ne bodo pozabili oceniti po zaslugi izrednega miroljubnega dela tega redkega moža in mu podeliti nagrade. S tem sklepom bi zapisali znova v svoj seznam veliko ime k imenoma Wilsona, Kellogga in drugih velikih prijateljev mira. To bi bila krona karijere prezidenta Masaryka, ki je bil deležen od nedavnih 85 letnici rojstva prisrčne počastitve ne samo v svoji državi, temveč tudi med vsemi narodi.

Kupujte domače blago!